

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Sint-Jozefsplein KBO (Oudenaarde, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2021H288
September 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

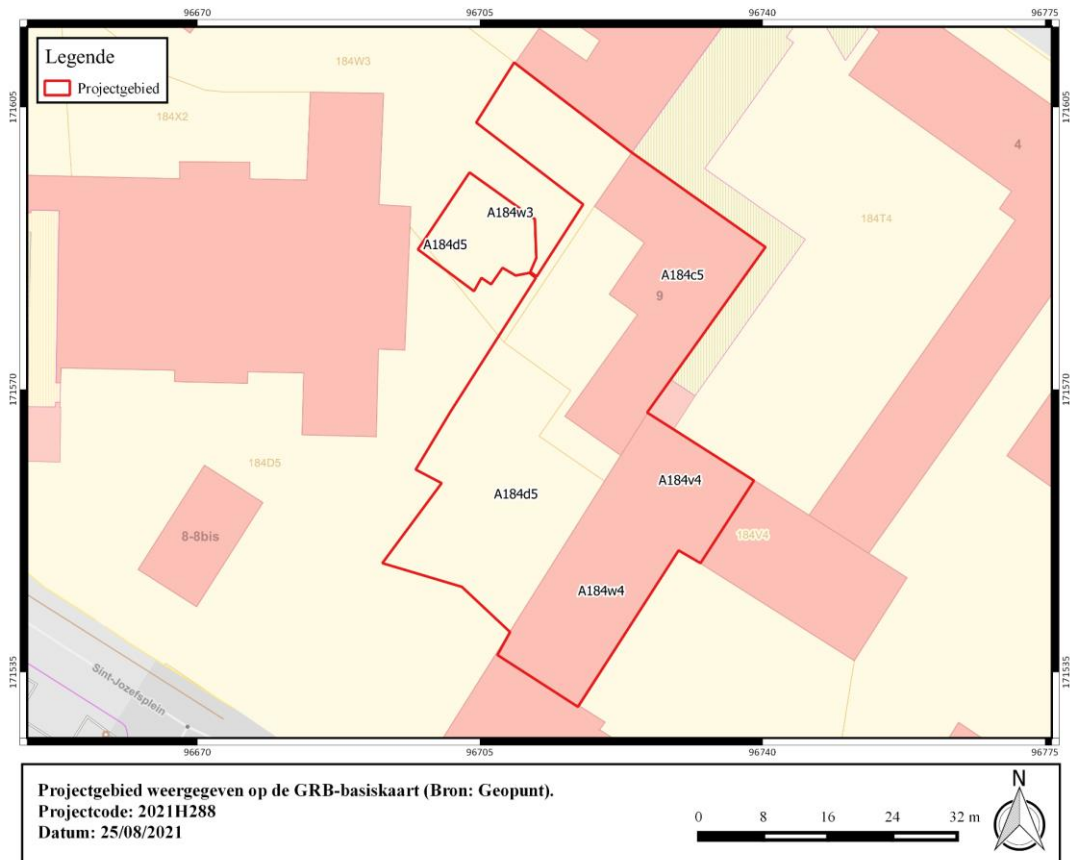

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Oudenaarde
	Deelgemeente	/
	Postcode	9700
	Adres	Sint-Jozefsplein 8-9 9700 Oudenaarde
	Toponiem	Sint-Jozefsplein KBO
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 96648$ $Y_{\min} = 171526$ $X_{\max} = 96775$ $Y_{\max} = 171614$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oudenaarde, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 184d5, 184w3, 184c5, 184d5, 184v4, 184w4 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant een gedeeltelijke sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouwproject ter hoogte van Sint-Jozefsplein te Oudenaarde, op de terreinen van basisschool KBO Sint-Jozef. Het projectgebied is op heden bebouwd en verhard, het zuidwestelijk deel bestaat uit een grasveld. De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken bedraagt ca. 1910 m². Hiervan wordt binnen de bestaande structuur over een oppervlakte van ca. 535 m² een nieuwe vloer aangelegd, een nieuwe vleugel gebouwd over een oppervlakte van ca. 445 m² en een groenzone van ca. 930 m² groot gerealiseerd.

Oudenaarde is gelegen aan de oevers van de Holocene Scheldevallei. Het onderzoeksgebied bevindt zich ten noordoosten van het historische stadscentrum, binnen de alluviale vlakte van de Schelde. De huidige loop van de Schelde situeert zich een kleine kilometer ten oosten van het projectgebied, ten zuiden van het onderzoeksgebied loopt de Rietgracht. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer. Ten oosten van het projectgebied zijn grote terreinen 'opgehoogde gronden' weergegeven. Verder bestaat de bodem binnen het alluvium uit hydromorfe zandleem en kleibodems. Zeer waarschijnlijk was het terrein voor ophoging zeer gevoelig voor wateroverlast en minder geschikt voor bewoning of bewerking. Op het DHMV is tevens te zien hoe ter hoogte van het terrein en de omliggende percelen reeds maaiveldwijzigingen zijn uitgevoerd.

Op de cartografische bronnen is duidelijk te zien dat het terrein ten noorden gelegen is van het historische stadswefsel van Oudenaarde. Op de Deventerkaart is het alluvium van de Schelde aangegeven. De stadsmuren van Oudenaarde bevinden zich op ruime afstand van het onderzoeksgebied. Tijdens de Spaanse Successieoorlog wordt in 1708 ten noorden van de stad een belangrijke veldslag uitgevochten tussen Franse en Spaanse troepen enerzijds en een alliantie van Britten, de Republiek der Nederlanden en het Heilig Roomse Rijk anderzijds. De eigenlijke veldslag vond plaats ten noorden van het onderzoeksgebied, ter hoogte van de vallei van de Diepenbeek en de hoogte rondom Huise, Eine en Herne. De veldslag resulteerde in een geallieerde overwinning. Op een 18^e-eeuws plan is te zien dat het onderzoeksgebied zich bevindt ten noorden van de sterk uitgebreide stadsversterkingen, net ten noorden van de huidige Rietgracht die eveneens onderdeel vormt van deze versterkingen en aansluit op de zuidelijke stadswallingen. Het onderzoeksgebied zelf is vrij van enige bebouwing. Deze situatie is gelijkaardig weergegeven op zowel de Villaretkaart als de Ferrariskaart. Op de Ferrariskaart is te zien dat het terrein in gebruik is als weide. Ook tijdens de 19^e eeuw blijft het terrein vrij van bebouwing. Op de Poppkaart is ter hoogte van het onderzoeksgebied een merkteken aangebracht bestaand uit twee gekruiste sabels. Zeer waarschijnlijk betreft dit de locatie waar de geallieerde troepen de Schelde hebben overgestoken, het eigenlijke slagveld bevindt zich enkele kilometers in noordelijke richting. Het gehucht Eindries, waarbinnen het plangebied zich situeert, kwam pas tot ontwikkeling na de Tweede Wereldoorlog. De Sint-Jozefskerk, ten westen van het plangebied, dateert uit 1958. Op het luchtbeeld van de jaren '80 is de huidige situatie reeds waar te nemen.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn verschillende archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Het merendeel van de gekende vindplaatsen zijn waarnemingen tijdens werfcontroles en proefsleuvenonderzoeken en betreffen voornamelijk resten van de laatmiddeleeuwse en vroegmoderne stadsversterkingen. Recent werd op een vergelijkbare locatie buiten de stadsmuren een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan de Blekerijstraat. Hierbij werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Tevens werd een metaaldetectie uitgevoerd in functie van het noordelijk gelegen slagveld. Hierbij werden echter geen relevante vondsten gerecupereerd. Cartografische indicatoren betreffen eveneens militaire

infrastructuur uit de late middeleeuwen en vroegmoderne periode. Ten oosten van de Schelde werden tijdens een werfcontrole bij werken in het alluvium artefacten uit de steentijden gerecupereerd.

Concreet kan op basis van de beschikbare gegevens gesteld worden dat er een beperkte verwachting is inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed ter hoogte van het onderzoeksgebied. Vanwege deze beperkte verwachting, de huidige toestand en de relatief beperkte oppervlakte van de ingrepen wordt verder archeologisch onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan het Sint-Jozefsplein in Oudenaarde worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Vooreerst dient gewezen te worden op de landschappelijke situatie. Het terrein is gelegen binnen de overstromingsvlakte van de Schelde. Deze terreinen waren in het verleden minder geschikt voor permanente bewoning of bewerking. Daarnaast moet eveneens rekening gehouden worden met de huidige toestand van het terrein. Het grootste deel van het onderzoeksgebied is reeds bebouwd. Hoewel op basis hiervan geenszins gesteld kan worden dat het terrein vlakdekkend is verstoord dient echter wel rekening gehouden te worden met een zekere mate van fragmentatie door funderingen, nutsleidingen e.d.. Ook met betrekking tot artefactensites dient rekening gehouden te worden met de bouwactiviteiten in het verleden. De kans dat zich nog artefactensites in situ bevinden binnen de grenzen van het onderzoeksgebied is bijzonder klein. In het kader van de Slag bij Oudenaarde dient er op gewezen te worden dat het eigenlijke slagveld zich verder noordwaarts bevindt en er zich ter hoogte van het terrein voornamelijk troepenbewegingen voorgedaan hebben. Na de sloop van de aanwezige bebouwing wordt een kartering met metaaldetectie weinig zinvol geacht. De ruis van het aanwezige bouwpuin zou een veel te groot aantal signalen opleveren. De kans dat dit nog leidt tot wezenlijke kenniswinst is enorm beperkt. Vanwege het beperkte potentieel inzake kenniswinst bij eender welke vorm van verder archeologisch onderzoek wordt afgezien van een doorlopend onderzoekstraject.

Hierbij dient wel gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant een gedeeltelijke sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een verbouwing en nieuwbouw binnen het gebouwenbestand van een school in Oudenaarde. Vanwege de relatief beperkte verwachting, huidige toestand en relatief beperkte oppervlakte van de geplande ingrepen wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek, in eender welke vorm, als weinig zinvol beschouwd.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

